

Confluència per una Cerdanya Sostenible: la preservació dels recursos naturals del Pirineu

Agrair la invitació per participar en les Jornades i poder vos explicar en aquests minuts el procés que s'ha iniciat a la Cerdanya.

Som en Frederic Abelló i Manel Vila, President i Vocal de l'Associació Ceretània, una de les entitats promotores, juntament amb el Grup de Recerca de Cerdanya, Cerdanya Acció pel Clima i una quinzena d'associacions, del que hem anomenat Confluència per una Cerdanya Sostenible, ens acompanyen a la sala companys i companyes d'aquesta iniciativa.

Confluència? Ens diu l'Enciclopèdia que és l'acció de confluïr, aquell espai on coincideixen camins o rius o corrents d'aigua per augmentar la via o el cabal. I per extensió ens diu que és l'acció de concórrer, de reunir-se en un punt determinat persones o coses de diverses procedències. Estem en un mal moment de la política, en un mal moment del que s'anomena la dedicació a la *res publica*, sembla que és un moment on tothom vol arreglar el seu petit espai i no preocupar-se dels patis del costat. Aquesta és la importància de trobar un decàleg on *confluïr*, un espai on cercar aquells temes on coordinar-nos i créixer, potser després en tàctiques diferents però amb una estratègia comuna.

Confluència, doncs. En aquests moments, de màxima divergència entre les organitzacions polítiques, arreu dels territoris, a la Cerdanya, les associacions més representatives de la societat civil cerdana (la Xarxa Agroalimentària, Amics de Cerdanya, AAVV La Molina, Ateneu Popular de Cerdanya, Cerdanya Acció pel Clima, Associació Ceretània, Grup d'Amics de Montellà, Grup de Recerca Cerdanya, Institut d'Estudis Ceretans, Òmnium Cultural Cerdanya, Petits Ruiseeaux, Salvem Éller, Salvem La Molina i Salvem La Solana) hem sabut trobar aquest punt comú que ens permeti, en la seva diversitat, ser visibles de manera unitària. Ens vam presentar en societat el juny de 2022 de la voluntat d'una quinzena d'associacions cerdanes d'ajuntar els esforços de totes per fer un conjunt més visible de cara a l'opinió pública cerdana, a partir d'un

Frederic Abelló
i Riera, President
associació Ceretània

Manel Vila i Motlló,
activista, Vocal
associació Ceretània

mínim comú denominador que es correspon al decàleg d'objectius que vam aprovar totes les associacions signats.

Cerdanya en sentit estricte, perquè partim de tot aquest territori que envolta el Parc Natural del Cadí-Moixeró i en el vessant nord tota la serralada pirinenca des de Lles fins a Font-romeu, els diversos puigimals al sud-est, la Tossa i la vall extraordinària i única del Segre.

Cerdanya en sentit ampli, ens sentim pirinencs. Tota la comarca és un recurs natural del Pirineu i no el podem malmetre, i també som molt conscients que qualsevol actuació a les diverses, diferents, valls del Pirineu poden tenir un efecte important a tota la serralada. Sostenible. Perquè ja fem tard, perquè des de l'anomenada Declaració de Rio del 1992 ens diuen que malbaratar el medi més del que es pot regenerar, pel consum en l'anomenada petjada ecològica, perquè avui tenim una agenda mundial amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible, que ens marquen un camí molt clar de com avançar, de com confluïr.

Sostenible, doncs, avui en nom de la Confluència els exposem el nostre punt de vista respecte del tema de la jornada: "La preservació dels recursos naturals del Pirineu".

Per arribar lluny, es comença per fer un primer pas (Lao Tse)

La preservació dels recursos naturals és un dels temes clau en el mencionat decàleg, concretament en quatre se'n parla més directament –després els llegiré–, però la resta de punts estan també directament relacionats amb aquesta demanda i necessitat de protecció dels nostres espais naturals, segurament la divisa que ens uneix a totes les associacions. Aquests punts són:

- Cal preservar i tenir cura dels recursos naturals de la comarca, especialment pel que fa als recursos hídrics, assegurant la seguretat biològica i mineralògica de l'aigua de boca. Demanem mesures per lluitar contra el malbaratament hídric i energètic i acabar el sistema de depuradores d'aigües residuals pendents.
- Cal limitar la creació de noves infraestructures que malmetin el medi ambient, com poden ser autopistes, aeròdroms o altres formes de comunicació que representin un impacte paisatgístic i ecològic desfavorable en el territori.
- Proposem l'ampliació dels actuals espais protegits de la comarca i la creació de nous, entre els quals, parcs geològics, per preservar els ecosistemes més fràgils, dotant-los de mitjans econòmics i de personal suficient per a la seva correcta gestió.
- Cal regular l'accés al medi natural de manera racional i cercar un equilibri entre la protecció del medi i l'accés ordenat.

He volgut llegir els quatre objectius perquè marquen de forma clara i concisa les àrees clau en les quals cal actuar per aconseguir la preservació de la Cerdanya i òbviament del Pirineu. El decàleg inicial de la confluència estarà en la ponència que posteriorment publicarà (com cada any) la SAC.

Vàrem mantenir la segona trobada dissabte passat, 8 d'octubre, i posteriorment el 13 vam tenir una roda de premsa amb els mitjans comarcals i globals per presentar la Confluència i fer un clam amb tres temes, avui més punyents, on coincidim les diverses entitats o moviments a dia d'avui a la Comarca: la situació actual de l'aeròdrom de Cerdanya,

les restriccions d'accés a la muntanya, i els greus problemes d'accés a l'habitatge i la gentrificació de la comarca

Com podeu veure dos estan directament lligats a la preservació del espais naturals, i els mitjans de comunicació així ho van entendre i transmetre. No ens quedem en un manifest i un decàleg i anirem cercant els propers mesos aquells temes a debat i cercant on podem coincidir.

En positiu. Totes les ponències que avui escoltarem són propostes concretes o debats sobre quines estratègies són millors per la preservació dels espais naturals, i totes ens ajudaran, segur, a complir els objectius de preservació. La nostra aportació a aquesta jornada està dirigida a totes les associacions de la societat civil d'arreu dels Pirineus, perquè entenguin que cal sumar tots els esforços possibles, com nosaltres hem sigut capaços de gestionar a la Cerdanya, perquè qualsevulla decisió que les diverses i múltiples administracions operants al territori pirinenc prenguin, siguin un avanç en aquesta preservació.

El tractament del turisme, de les infraestructures, dels recursos, de la cultura, de la nova economia, de l'habitatge, etc. Totes tenen segur una petjada a l'entorn natural, siguem curosos i siguem capaços de fixar i millorar la vida dels habitants de muntanya, però amb respecte a l'entorn natural.

La confluència és un moviment en positiu, volem que es facin les actuacions necessàries per mantenir les comarques pirinenques i els seus habitants, com cal, al segle XXI, però per aconseguir això no està escrit arreu que calgui fer-ho en detriment dels nostres recursos naturals.

Per finalitzar, el desig de bona feina i l'agraïment a aquesta tasca constant des de la Societat Andorrana de Ciències de trobar, any rere any, aquest espai d'informació, coordinació i difusió per donar a conèixer aquesta multitud d'iniciatives que es produeixen per la nostra serralada. Com deia Eduardo Galeano, "molta gent petita, en llocs petits, fent coses petites, poden canviar el món".

Moltes gràcies

Confluència per una Cerdanya Sostenible

Decàleg

1. Demanem un canvi en el plantejament econòmic global de la comarca, fent èmfasi en activitats sostenibles, en la incorporació de les noves tecnologies, en la desestacionalització del turisme, tot atraient els que estimen la muntanya, diversificant els sectors productius i tot des d'un model respectuós amb el medi ambient i amb els interessos de la població local, lligat a les previsions que els estudis fan sobre el canvi climàtic a la Cerdanya.
2. Cal combatre tots els tipus de contaminació (química, atmosfèrica, lluminosa, acústica, paisatgística, etc.).
3. Demanem la preservació del patrimoni natural i cultural de Cerdanya. L'estudi dels ecosistemes cerdans, respectant i promovent la biodiversitat, així com els relleus i els processos geològics.

4. Volem que s'afavoreixi una gestió basada en l'economia circular i les 4 R: Reduir, Reutilitzar, Reciclar i Recuperar, especialment pel que fa als residus, amb la necessària formació a la població.
5. Cal promoure les energies netes, respectuoses amb el territori i descarbonitzar l'economia, afavorint l'estalvi dels recursos. Estem a favor d'una producció descentralitzada de l'energia.
6. Cal limitar el creixement descontrolat de les segones residències, preservant els petits nuclis i fomentant la rehabilitació. Cal promocionar, des dels poders públics i privats, l'obtenció d'habitatge social, especialment per a les classes més desfavorides econòmicament, com pot ser el cas dels joves, a tota la comarca.
7. És necessari apostar per una promoció dels serveis públics com la sanitat, els estudis de cicles formatius i graus superiors, així com per una xarxa de transport públic comarcal assequible, i també entre l'Alta i la Baixa Cerdanya. Cal afavorir la substitució del vehicle privat contaminant per altres formes més sostenibles de transport. Ens calen pistes ciclables i per a vianants. I també és imprescindible modernitzar el transport ferroviari amb Barcelona i Tolosa.
8. Cal preservar i tenir cura dels recursos naturals de la comarca, especialment pel que fa als recursos hídrics, assegurant la seguretat biològica i mineralògica de l'aigua de boca. Demanem mesures per lluitar contra el malbaratament hídric i energètic i acabar el sistema de depuradores d'aigües residuals pendents.
9. Cal limitar la creació de noves infraestructures que malmetin el medi ambient, com poden ser autopistes, aeròdroms o altres formes de comunicació que representin un impacte paisatgístic i ecològic desfavorable en el territori.
10. Proposem l'ampliació dels actuals espais protegits de la comarca i la creació de nous, entre ells, parcs geològics, per preservar els ecosistemes més fràgils, dotant-los de mitjans econòmics i de personal suficient per a la seva correcta gestió.
11. Cal regular l'accés al medi natural de manera racional, cercant un equilibri entre la protecció del medi i l'accés ordenat a aquest.
12. Apostem per una promoció dels productes agroalimentaris locals, de quilòmetre zero, per la producció ecològica i per la recuperació i difusió de les varietats autòctones, tot difonent aquests productes als restaurants i a les escoles locals.

Entitats que signen aquest decàleg

Agroalimentària Cerdanya
 Amics de Cerdanya
 Associació de Veïns de la Molina
 Ateneu Popular de Cerdanya
 Cerdanya en Acció pel Clima
 Ceretània
 Grup d'Amics de Montellà

Grup de Recerca de Cerdanya
 Institut d'Estudis Ceretans
 Òmnium Cultural de Cerdanya
 Petits Ruisseaux
 Salvem Éller
 Salvem La Molina
 Salvem La Solana